

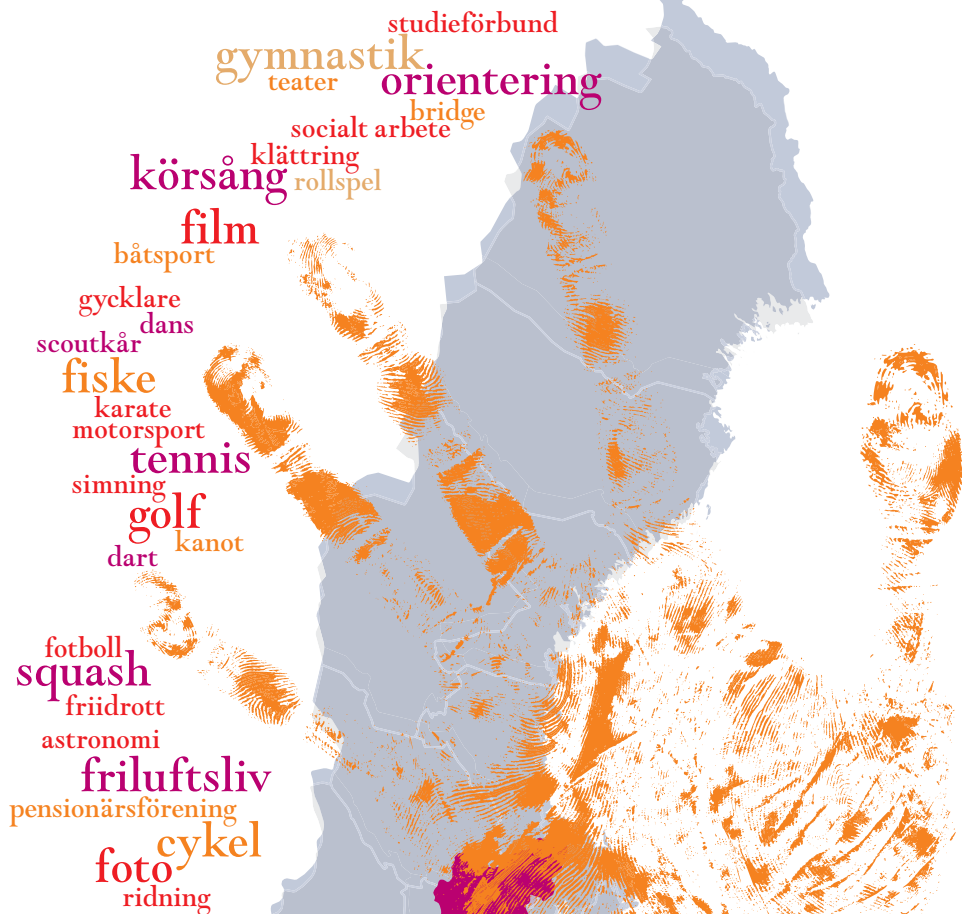
LÖK:en

VÄSTERÅS LOKALA ÖVERENSKOMMELSE MELLAN
VÄSTERÅS STAD OCH CIVILSAMHÄLLET FÖR ÅREN 2018 - 2024

Reviderad våren 2018 och fastställd av Kommunstyrelsen 2018-08-22.

VÄSTERÅS STAD

Civilsamhället omfattar föreningslivet men också andra ideella organisationer, folkbildningen, trossamfund, nätverk och frivilliga krafter. Ekonomiska verksamheter som inte är vinstutdelande utan som drivs utifrån mål och engagemang för en viss samhällsfråga hör också till civilsamhället.

LÖK:en är ett övergripande dokument om samverkan mellan Västerås stad och civilsamhällets organisationer. En handlingsplan tas fram med aktiviteter kopplade till LÖK:ens principer och åtaganden. En samverkansgrupp som består av representanter från civilsamhället, förtroendevalda politiker och kommunala tjänstemän arbetar under perioden löpande med att genomföra handlingsplanen.

Västerås stad + Civilsamhället = *Sant*

Här är Västerås lokala överenskommelse, vår LÖK, som är framtagen i samarbete mellan civilsamhällets organisationer och kommunen. Ett samhälle byggs upp av flera delar: den privata sfären, det offentliga samhället, civilsamhället och näringslivet. Delarna behöver fungera bra var för sig och tillsammans. Det vi vill med vår LÖK är att hitta sätt för kommunen och civilsamhällets organisationer att förstärka varandra och på så sätt berika det samhälle vi lever i. LÖK:en (den lokala överenskommelsen) är en pågående process som handlar om hur vi förhåller oss till varandra.

Västerås stad åtar sig att stå för organisationsresurser för att LÖK:en ska fortleva och utvecklas. Utifrån det har civilsamhället ett samordningsansvar för de som har undertecknat LÖK:en. Röstbärrollen och utförarrollen¹ är två grundläggande perspektiv för civilsamhället men gemensamt för alla är: "Fritt och frivilligt".

Från och med våren 2018 finns en ny nationell överenskommelse med ett bredare perspektiv som öppnar för dialog och samråd inom fler sakpolitiska områden². I Västerås omfattar LÖK:en redan hela civilsamhället.

Västerås vision

Västerås har en vision för hur vår stad ska vara år 2026. I den står det bland annat att: "Västeråsarna känner delaktighet och en stark vilja att vara med och bidra. Det starka engagemanget skapar också en nyfikenhet på varandra och våra olikheter. Mångfalden är vår stora tillgång och vi ser möjligheter i olikheterna. Genom vår öppna attityd fortsätter vi att utvecklas och utmana. Styrkan sitter i vår gemensamma potential och vi har klokheden att använda den styrkan".

Vi som bor i Västerås har tillsammans stor erfarenhet och kunskap inom olika områden, något som behövs i utvecklingen av staden. Ett sätt att stärka västeråsarnas delaktighet och möjlighet att påverka är genom invånardialog där LÖK:en är ett verktyg. Med dialogen som en del av beslutsprocessen får våra politiker lättare att fatta beslut. Genom att ta hjälp av organisationerna i civilsamhället får vi del av många invånares kunskap. I utvecklingen av vårt gemensamma Västerås kompletterar vi varandra.

Olika förutsättningar

Kommuner styrs av politiker som väljs vart fjärde år. En kommun har många olika uppdrag, ansvar och skyldigheter som bestäms av kommunallagen. Stadens tjänstepersoner är politikens förlängda arm och verkställer politiska beslut. Tjänstepersonerna är de som möter civilsamhället i dagliga kontakter.

Civilsamhällets organisationer består av människor som engagerar sig på många olika sätt och inom många olika områden. Varje enskild organisation har sitt eget syfte och ändamål som kan se olika ut. Föreningar bildas för att personer med ett gemensamt intresse kommer samman och jobbar ideellt mot samma mål. Föreningar bildas för sin egen skull, kommunen kan stötta på olika sätt och föreningar och kommunen kan samarbeta i olika frågor. I vissa fall kan kommunen ge föreningar uppdrag.

Civilsamhällets olika uttryck bidrar till samhället genom förbättrad folkhälsa, personlig utveckling, social sammanhållning, trygghet, engagemang, demokrati, kulturupplevelser, idrottsupplevelser, friluftsliv, känsla för naturen, samhällsengagemang, utbildning och mycket mer.

¹ En röstbärande kännetecknas av en demokratiskt uppbyggd organisation där medlemmarna väljer sina representanter och gemensamt fastställer en viss inriktning. I den rollen handlar det om att ge röst åt olika grupperns behov, värderingar och intressen men också att agera som påtryckare och kritisera den offentliga maktutövningen. Det civila samhället kan även ha rollen som utförare, dvs. att en organisation åtar sig uppdrag som är finansierade med offentliga medel och där uppdragen utförs mot full ersättning.

² I februari 2018 signerade regeringen och representanter för det civila samhället en överenskommelse som ersätter den tidigare Överenskommelsen inom det sociala området. Den nya överenskommelsen öppnar för dialog och samråd inom fler sakpolitiska områden och innebär nya spännande möjligheter för samverkan. Källa: <http://overenskommelsen.se/>

Värdegrund

Både kommunen och civilsamhällets organisationer är förutsättningar för människors välbefinnande och samhällets utveckling. För att kunna vara varandras resurser behöver parterna ha respekt för civilsamhällets villkor och för kommunens ansvar och skyldigheter. Kommunen måste respektera civilsamhällets självständighet och oberoende. Civilsamhället måste respektera kommunens skyldigheter, ansvar och att beslut fattas enligt fastställda lagar och riktlinjer. Parterna måste kunna ha en öppen och jämlik dialog där alla åsikter och ståndpunkter får komma till tals.

Vår LÖK bygger på att parterna ställer upp på de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention och verkar enligt diskrimineringslagen. I enlighet med diskrimineringslagen respekterar vi alla människors lika värde, rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det vi gör, i både ord och handling, utgår från dessa värderingar.

Principen om dialog och samverkan

Kommunen och civilsamhället behöver se varandra som betydelsefulla partners om vår samverkan ska bli effektiv. Vi måste lyssna på varandra, respektera varandras roller och aktivt föra en dialog där båda parter ramar, villkor och behov kommer fram. Dialog och samverkan ger beslutsfattare bredare och djupare kunskaper inför beslut och det ger civilsamhället en större förståelse för besluten.

Ansvaret för att dialog och samverkan hålls levande vilar både på kommunen och på civilsamhällets organisationer. En viktig del i dialogen är att kommunen återkopplar till civilsamhället hur de synpunkter som kommer in har behandlats och vilka beslut som har fattats.

Principen om mångfald och förnyelse

Det finns många olika föreningar och verksamheter i Västerås, vilket är en styrka. Ju större mångfald av människor, aktiviteter och verksamheter desto större möjlighet för var och en att hitta något som väcker intresse och engagemang.

I takt med att samhället förändras behöver organisationsformer, aktiviteter och mötesformer förnyas. Den klassiska föreningen är inte den enda formen för människor att organisera sig eller skapa nätverk. Andra forum för möten blir allt vanligare. En del träffas enbart över nätet. Här behöver alla parter i LÖK:en hjälpas åt att hitta strukturer och arbetsformer för att möta nya behov.

Principen om långsiktighet och kvalitet

Långsiktighet är en förutsättning för att kunskap, engagemang och erfarenhet ska utvecklas och tillvaratas. Samarbete kräver bred förankring och att parterna känner trygghet i sitt arbete genom förutsägbarhet och långsiktighet.

I fråga om långsiktighet och hållbarhet, är FN's globala mål för Agenda 2030 vägledande för överenskommelsen mellan civilsamhället och Västerås stad.

Gemensam kunskapsuppbyggnad över tid ökar kvaliteten på samverkan och verksamhet. Civilsamhällets organisationer avgör själva vilken kvalitet som den egna verksamheten ska hålla. Verksamhet som får ekonomiskt stöd eller som på annat sätt utför verksamhet på uppdrag av Västerås stad, ska följa de politiska riktlinjerna³.

³ När verksamhet utförs på uppdrag av kommunen så är det kommunen som bestämmer vilken kvalitet som ska uppfyllas. Exempel på former för det är; Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP), Social Impact Bond och upphandling.

Principen om öppenhet och tillgänglighet

För att så många som möjligt ska kunna engagera sig behöver aktuell information vara lättillgänglig och lätt att få tag på. Det måste också vara enkelt för civilsamhällets organisationer att komma i kontakt med medarbetare i Västerås stad.

Att engagera sig i civilsamhället är ett bra sätt att komma in i och bli en del av samhället. Det här gäller för alla invånare och därför är det viktigt att civilsamhället har en vilja att sprida information om sin verksamhet, både till gamla och nya västeråsare, och välkomna dem in i gemenskapen. För personer som är nyanlända i Sverige kan det vara extra viktigt.

Samverkansformer

En gemensam samverkansgrupp ansvarar för arbetet med LÖK:en. Samverkansgruppen har till uppgift att genomföra handlingsplanen och att arbeta fram förslag till nästkommande års handlingsplan. Gruppen ska också hantera frågor som uppkommer under året. Ordförande för samverkansgruppen är kommunstyrelsens ordförande och består i övrigt av representanter från civilsamhället och tjänstemän.

Till sin hjälp har samverkansgruppen ett kansli bestående av

- ett uppdrag på 50% med samordning av Stadsledningskontoret, Västerås stad
- en samordnare, 50%, med anställning och placering hos en av civilsamhällets organisationer

Båda tjänsternas finansieras av Västerås stad.

VÄSTERÅS STAD